І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь…
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 57. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 28-го БЕРЕЗНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 28, 1961 No. 57. VOL. LXVIII.

ПОМЕР ДМИТРО ГАЛИЧИН

Дмитро Галичин, головний предсідник Українського Народного Союзу і президент Українського Конгресового Комітету Америки та екзекутивний директор Комітету Пам'ятника Шевченкові, бувший Український Січовий Стрілець та активний учасник Українських Визвольних Змагань під час першої світової війни, як старшина Української Армії, провідний діяч Американської України впродовж останніх 30 років, помер в неділю, 26-го березня, о год. 7:30 вранці в Лонг Айленд Коледж Госпіталі в Брукліні, проживши 65 років. Причиною смерти було потовчення і важке пошкодження голови в нещасливому випадку, який трапився в п'ятницю, 10-го березня ввечері. Впавши на кам'яних сходах зупинки підземної залізниці, сл. п. Д. Галичин у важкому стані був перевезений до шпиталю Святої Клари, де перебув під дбайливим і безупинним доглядом своєї дружини п-ні Стефанії та лікарів до четверга, 23-го березня, коли то його перевезено до забезпеченого найкращим лябораторійним устаткуванням коледжового шпиталю в Брукліні, де встановлено пошкодження мозку та переведено негайно операцію. Після операції стан недужого давав ще деяку надію на видужання, що почала зникати в суботу, 25-го березня ввечері, як віддих недужого почав ставати щораз труднішим та й загальний його стан вказував на близький кінець. В неділю, 26-го березня вранці, як ясне весняне сонце вийшло на безхмарий обрій синього неба, серце Дмитра Галичина, не зважаючи на максимальні зусилля лікарів, перестало битись. Тіло Покійного спочиває в похоронному заведенні Петра Яреми, при Іст 7-ій вулиці в Ню Йорку, поки будуть встановлені зарядження щодо похоронів. Осиротив Покійний дружину Стефанію, відому громадську діячку, братів Івана, видатного союзового і громадського діяча-піонера, Йосипа і Василя та їх Родини, як і велику сім'ю Українського Народного Союзу й Американської України, для яких віддавав ввесь свій труд упродовж останніх 30 років. — Вічна Йому Пам'ять!

СЛ. П. ДМИТРО ГАЛИЧИН

Дмитро Галичин народився 30-го жовтня 1895-го року в селянській сім'ї в селі Дички, Рогатинського повіту в Західній Україні, де й почав свою початкову освіту. Середню школу закінчив в повітовому місті Рогатині й опісля вступив на студії закордонної торгівлі на Віденському університеті під час першої світової війни. Покликаний до військової служби в австрійській армії, він вступив добровольцем до Українських Січових Стрільців та, як старшина Української Армії, брав активну участь у визвольній війні українського народу, що закінчилася створенням короткотривалої Української Народної Республіки. Після поразки та окупації українських земель чотирма сусідами, Дм. Галичин знову виїхав до Відня, де продовжував і закінчив свої студії. До З'єдинених Держав Америки приїхав в 1923-му році і зразу ж активно включився в місцеве громадське життя, беручи найактивнішу участь в усіх його багатобічних проявах. В результаті тієї активности, 18-та конвенція Українського Народного Союзу, що відбулася в Дітройті, Міш., 1933-го року, обрала його на відповідальний пост головного секретаря цієї великої організації. Обов'язки головного секретаря сповняв сл. п. Дмитро Галичин до 1950-го року, коли то 22-га конвенція УНСоюзу, що відбулася в Клівленді, обрала його одноцушно головним предсідником на місце сл. п. Миколи Мурашка, що помер рік раніше. Дві дальші конвенції УНСоюзу, 23-тя у Вашингтоні в 1954-му році і 24-та в Клівленді в 1958 році, перевибрали однодушно сл. п. Дм. Галичина на цей відповідальний пост, на якому він залишився до дня своєї передчасної смерти.

На час урядування сл. п. Дмитра Галичина припадає найвищий розвиток в історії УНСоюзу, доказом чого може посвідчити факт, що з 20 тисяч членів і 3 млн. майна в 1933-му році, УНСоюз виріс до 79 тисяч членів і 24 мільйони долярів майна в 1961-му році. Одною з перших і найбільших заслуг сл. п. Дм. Галичина в УНСоюзі була повна модернізація цієї організації та повне достосування її до модерних вимог забезпечення, як і громадського життя. Сл. п. Дмитро Галичин, подібно як і другий довголітній, сьогодні найстар-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СМЕРТЬ ПАТРІОТА

(Телеграма голови Українського Конгресового Комітету Америки проф. Лева Добрянського)

Нагла і несподівана смерть сл. п. Дмитра Галичина є однаково ударом, як і важкою втратою для всіх, що знали і подивляли Його. Український Конгресовий Комітет, в якому Він займав високий пост Президента висловлює свій глибокий жаль з приводу цієї важкої втрати, яку він зазнав зі смертю цього Патріота та пересилає свої найщиріші співчуття Його Дружині і Родині. Він залишає спадщину посвяти, безкорисної відданости та високого ідеалізму, що завжди будуть дороговказом для всіх Патріотів в їх боротьбі за справедливість і волю. Упродовж всього свого туземного існування сл. п. Дмитро Галичин був справжнім „Містер Юкрейн". Його туземне життя було до самого кінця життям мужности і посвяти та відданости найшляхтнішій справі волі, волі України, яку він так дуже любив, волі його власних З'єдинених Держав Америки, волі людей у всьому світі. Його шанували і поважали в багатьох зібраннях, в які він із самопосвятою вкладав свої великі ресурси знання, мудрости і державного вироблення. Його солідні вклади безчисленні, але одне з його останніх найбільших зусиль було скероване на успіх справи пам'ятника Шевченкові.

„Містер Юкрейн" залишив нас, але його дух, його натхнення і його мудрість будуть вічно жити в наших серцях і в наших умах, щоб продовжувати боротьбу в останній перемозі якої Він ніколи не сумнівався. Ми не можемо краще вшанувати вічну пам'ять Дмитра Галичина та його досягнень, як точним і славним здійсненням завдання будови пам'ятника Шевченкові під дальшим його номінальним проводом.

Лев Е. Добрянський
голова УККА

Відгук смерти сл. п. Дмитра Галичина в американській пресі

Ню Йорк. — Великі місцеві щоденники, як „Ню Йорк Таймс", „Ню Йорк Гералд-Трибюн", „Ню Йорк Нюз" та ряд інших газет, як і радіостанції та пресові агенції у своїх комунікатах та виданнях з понеділка, 27-го березня, принесли довші чи коротші повідомлення і згадки про смерть сл. п. Дмитра Галичина. „Ню Йорк Таймс" подав довшу вістку про смерть „Лідера Української Групи", друкуючи також фотознімку Покійного. Інформації про смерть сл. п. Дмитра Галичина були вислані до цих газет і пресових агенцій з Редакції „Свободи".

ВІСТКИ ПРО ШЕВЧЕНКІВСЬКІ АКАДЕМІЇ В НАСТУПНИХ ЧИСЛАХ.

Упродовж минулої неділі в цілому ряді наших громад відбулись величаві Академії для вшанування пам'яті Тараса Шевченка у сторіччя його смерти. Багато вісток з цих імпрез наспіли вже до нашої Редакції і вони будуть надруковані в найближчому і наступних виданнях „Свободи".

Сл. п. ДМИТРО ГАЛИЧИН

Сл. п. Дмитро Галичин сповнив свій християнський обов'язок

Згідно з інформаціями з укр. кат. парафії св. Юра в Ню Йорку, до якої сл. п. Дмитро Галичин належав, він на один день перед своїм смертельним нещасливим випадком сповнив свій християнський обов'язок, приступивши в четвер, 9-го березня, до св. сповіди та прийнявши Св. Причастя. Після нещасливого випадку та за ввесь час перебування сл. п. Дмитра Галичина в шпиталях, він мав повну духову опіку від всч. ОО. Василіян з церкви св. Юра в Ню Йорку, скі довершили і передбачених в таких випадках тайн і обрядів.

З жалем і смутком повідомляємо Членство Українського Народного Союзу та всю Українську Громадськість, що в неділю, 26-го березня 1961 р., в год. 7:30 рано помер, внаслідок нещасливого випадку, на 66-му році життя, наш довголітній

Головний Предсідник Українського Народного Союзу та Президент Українського Конгресового Комітету

сл. п. ДМИТРО ГАЛИЧИН

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Час, місце і порядок Похоронів сл. п. Дмитра Галичина ще не встановлені

У хвилині, як це число „Свободи" йде на пресу (понеділок, 27-го березня рано), час, місце і порядок похоронів сл. п. Дмитра Галичина ще не могли бути встановлені. Вирішить їх у першу чергу Дружина і Родина Покійного, з якими Екзекутивний Комітет УНСоюзу перебуває в постійному зв'язку. Рішення в цій справі будуть винесені, мабуть, уже впродовж кількох найближчих годин та подані до загального відома в черговому виданні „Свободи".

Вшануймо пам'ять сл. п. Дмитра Галичина вінком пожертв на добрі цілі!

Дружина сл. п. Дмитра Галичина, п-ні Стефанія Галичин і родина вважають, що Членство УНСоюзу та Українська Громадськість найкраще вшанують пам'ять Покійного, як замість квітів на його домовину складуть вінок пожертв на ті цілі, що ними Покійний зокрема турбувався в останніх тижнях і місяцях свого життя: на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні та на будову колегії св. Василія в Стемфорді.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

висловлює,
в імені Головного Уряду та всього Членства, щире співчуття

п-ні СТЕФАНІЇ ГАЛИЧИН,
Дружині-Вдові

сл. п. Дмитра Галичина.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНСОЮЗУ

ЙОСИП ЛИСОГІР ВИКОНУЄ ОБОВ'ЯЗКИ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА УНС

Після смерти сл. п. Дмитра Галичина обов'язки головного предсідника Українського Народного Союзу виконує, згідно з постановами статуту, заступник головного предсідника, що ним є п. Йосип Лисогір. Статут УНСоюзу в цій справі постановляє: „В разі тимчасової нездатности або неспосібности головного предсідника сповняти обов'язки свого уряду, заступник головного предсідника має виконувати всі обов'язки, приналежні головному предсідникові, під час такої тимчасової неспосібности або нездатности. Але, на випадок смерти, резиґнації або постійної нездатности предсідника сповняти обов'язки свого уряду, заступник головного предсідника має виконувати всі обов'язки головного предсідника аж до вибору і скваліфікування його наступника в уряді". П. Й. Лисогір виконував уже обов'язки головного предсідника від часу нещасливого випадку сл. п. Дмитра Галичина в п'ятницю, 10-го березня.

ПОТРЯСАЮЧА ВІСТКА

Вістка про смерть сл. п. Дмитра Галичина в неділю, 26-го березня вранці, швидко рознеслась в країні та в більшості викликала потрясаюче враження. В близьких громадах, як Ню Йорк і Джерзі Сити, у Брукліні та інших містах повідомили про неї своїх парохіян всч. Отці Парохи на проповідях під час Богослуження. В дальші околиці передано цю вістку телеграмами до членів Головного Уряду УНСоюзу, голову УККомітету та деяких інших громадян. Телефонічно повідомлено про смерть сл. п. Предсідника УНС голову Контрольної Комісії д-ра В. Галана у Филаделфії, гол. радного Дмитра Шмагалу у Зливленді й інж. Степана Куропася в Шикаґо, який повідомив про це Відділи УНС й українську громаду Шикаґа й околиці. Усі повідомлення вислав виконуючий обов'язки головного предсідника п. Йосип Лисогір. Від неділі рана на головній канцелярії УНСоюзу повіває два прапори, американський і український, спущені до половини машту. В Джерзі Сиграті, де сл. п. Дмитро Галичин не тільки ввесь час працював, але й деякий час мешкав, велику Шевченківську Академію в неділю 26-го березня пополудні започатковано згадкою про смерть того лідера Американської України та вшановано його пам'ять вставанням з місця і хвилиною мовчанки. Пам'ять Покійного вшановано на зборах 153-го Відділу УНС у Филаделфії, на яких був приявний гол. секретар УНС д-р Ярослав Падох. Після зборів разом з ним приїхав до Ню Йорку, щоб поклонитись тіням Покійного, головний радний Іван Одежинський. Гол. радний Богдан Зорич з Торонта інформує, що там також у неділю відбулось відкриття добудованого до будинку УНО приміщення Кредитової Спілки, в якому взяло участь понад 300 осіб, а між гостями був посол Яремко. Також на цьому зібранні вшановано пам'ять покійного Дмитра Галичина. З багатьох громад наспівають телеграфічні і телефонічні повідомлення про потрясаюче враження, що його викликала вістка про смерть сл. п. Дмитра Галичина.

Вістка про смерть сл. п. президента Дмитра Галичина розійшлася біля 10-ої години ранку серед численних українців, що саме виходили з української церкви св. Юрія в Ню Йорку. Люди ставали гуртками та передавали цю сумну вістку з уст до уст. Всі біли наглядно зворушені та голосно висловлювали свій жаль і сум. Після того перед проповіддю під час співаної Служби Божої, яка почалася о 10-ій

(Закінчення на стор. 3-ій)

НЕЩАСЛИВИЙ ВИПАДОК СЛ. П. ДМИТРА ГАЛИЧИНА

Із дотеперішніх коротких повідомлень у пресі вже відомо, що смерть сл. п. Дмитра Галичина попередив нещасливий випадок, що трапився в п'ятницю, 10-го березня ц. р. Того дня сл. п. Дмитро Галичин працював в головній канцелярії УНСоюзу в Джерзі Сити довше, ніж звичайно, приготовляючись до скликаних ним же нарад Головного Екзекутивного Комітету і Культурної Комісії УНСоюзу, що мали відбутись наступного дня, в суботу 11-го березня на Союзівці та мали бути пов'язані із церемонією складення вінка біля пам'ятника Тарасові Шевченкові на тій оселі, щоб в той спосіб вшанувати його пам'ять у сторіччя його смерти. На Союзівку мав їхати сл. п. Дм. Галичин автомобілем в суботу в год. 8-ій рано з гол. канцелярії УНСоюзу. У п'ятницю, 10-го березня, не передбачалось, як це звичайно буває, ані нарад УККомітету, ані будь-якого іншого зайняття, отже вечір був вільний. Сл. п. Дм. Галичин не згадував, як він плянує цей вечір провести. Але чергова вістка вже була не від нього, лиш про нього з шпиталю Святої Клари (Ст. Клер'с Госпітал) при 52-ій вул. і 9-ій Евню. Шпиталь закликав його дружину п-і Стефанію та повідомив, що її чоловік був перевезений туди кареткою ратункового поготівля після нещасливого випадку, впавши на кам'яних сходах зупинки підземної залізниці на 42-ій вул. і 8-ій Евню. Дружина негайно поїхала до шпиталю і звідти викликала телефоном ред. А. Драгана, що також негайно приїхав до шпиталю. Члени Екзекутиви УНС: заступники гол. предсідника Йосиф Лисогір і Анна Герман, секретар д-р Ярослав Падох і касир Роман Слобо-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 8, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Ляос і Америка

На своїй останній пресовій конференції в минулий четвер президент Кеннеді слушно ствердив, що нинішній світ малий і що міжнародні інтереси географічно ніби віддалених країн так тісно між собою пов'язані, що й безпека З'єдинених Держав у немалій мірі залежить від того, щоб Ляос був дійсно вільний і незалежний. Бо коли б у тій південно - азійській країні з двома мільйонами населення запанували комуністи, то ціла Південна Азія опинилася б під фактичним володінням Москви - Пейпінгу, і смертельна загроза нависла б над тихоокеанським обширом. Тому Президент підкреслив потребу, щоб увесь американський народ усвідомив, що ЗДА мусять пильно стежити за розвитком подій в Ляосі і не допустити, щоб перемогла там меншина, озброювана комуністичними великодержавами, з ціллю накинути свою владу тій країні.

Президент Кеннеді говорив дуже рішуче про зацікавлення Америкою справою Ляосу, але вичувалось, що чогось у отій заяві Президента не досказано. Президент говорив тільки про солідарність З'єдинених Держав з становищем Англії, з'ясованим у ноті, що її в той самий день, в минулий четвер, англійський амбасадор передав у Москві совєтському урядові. Але з тієї ноти він згадав тільки засадничу вимогу: негайно припинити воєнні дії в Ляосі і започаткувати мирові переговори. Зате на пресовій конференції промовчано кілька інших суттєвих моментів.

Поперше, коли Президент показав наглядно на трьох мапах, як ступнево комуністи з зовнішньою допомогою поширювали терен свого володіння в Ляосі, то відразу насунулось питання: а де були тоде західні держави, де були держави-члени Південно-Східнього Азійського пакту (СЕАТО), що виразно зобов'язалися боронити Ляос проти комуністичної аґресії і що, зокрема й особливо, зробили З'єдинені Держави, щоб протидіяти комуністам, протидіяти не словами, не господарською й технічною допомогою і навіть не маленьким гуртком членів військової місії, а — зброєю, танками, літаками?! Далі: за газетними інформаціями, англійська нота, передана Москві й узгіднена з Вашинґтоном, насправді приймає дві вимоги Москви й Пейпінґу, що їх недавно ЗДА відкидали: відновити ту саму міжнародну Контрольну комісію для Ляосу з 1954 року, яка в практиці виявилася цілком непридатною з уваги на саботування її одним членом, комуністичною Польщею, — і скликати 14-членну міжнародну конференцію, з участю не тільки Совєтського Союзу, але й комуністичного Китаю. Можна уявити собі наперед, що така конференція стане тереном кампанії проти вільного світу і за скомунізування Ляосу, при чому вже тепер читаємо, що Москва й Пейпінґ висунуть домагання — поділу Ляосу на комуністичну й вільну частину, як це сталося з Кореєю і В'єтнамом, і продовжуватимуть комуністичну інфільтрацію у вільній частині. Ні в англійській ноті, ні в заяві президента Кеннеді не згадувалось про ніякі конкретні дати — коли саме повинна скінчитися комуністична аґресія, не згадано також, чи комуністичні війська мають очистити територію, яку здобули виключно завдяки масовим доставам важкої зброї совєтськими літаками та завдяки куреням реґулярної північно - в'єтнамської армії.

Тому не можна дуже захоплюватись ні загальною політикою ЗДА за минулої і теперішньої адміністрації супроти Ляосу, ні цією останньою заявою президента Кеннеді. Годі позбутися враження, що американська допомога Ляосові приходить запізно і в недостатніх розмірах, з концесіями для комуністів, яких не треба було б робити, якби відразу поставлено було рішучий спротив комуністичній аґресії, і яких можна було б не робити й тепер, якби було більше рішучости у ділах, а не тільки в словах.

Блеф з цензурним полегшенням

В американській пресі і в газетах інших західніх країн широкий відгомін викликало сповидне скасування совєтським урядом попередньої цензури пресових повідомлень і статтей, висиланих кореспондентами із Совєтського Союзу до своїх редакцій в західньому світі. Згідно з рішенням у цій справі, що його подано до відома закордонним журналістам на пресовій конференції в міністерстві закордонних справ СССР, вони матимуть відтепер можливість пересилати свої телеграфічні звідомлення, як і досі, через Центральну Телеграфічну Аґенцію в Москві, або й телефоном безпосередньо із своїх бюр, домів чи й готелів. Це полегшення визначає, що на майбутнє закордонним кореспондентам буде вільно висилати свої кореспонденції без попередньої їх апробати т. зв. Главлітом, або Головним управлінням в літературних справах, яке виконує в Совєтському Союзі ролю цензури і через руки урядовців якого дотепер мусіли переходити всі висилані закордон повідомлення.

Деякі з американських газет потрактували це цілком технічного характеру полегшення, як . . . скасування совєтської цензури в цій ділянці, і присвятили цій справі майже цілі сторінки матеріялів, не зважаючи на те, що основні обмеження для закордонних журналістів, як заборона вільного подорожування, добування інформацій з неофіційних джерел, безпосередньо від населення чи й навіть окремих совєтських установ, гострі приписи щодо фотографування і пересилання фотографій закордон, як також заборона свобідно інтерпретувати політичні й економічні події в СССР — все це залишилося всилі і діє далі.

Але навіть широко рекламоване закордонною пресою технічне полегшення в способі пересилання телеграфічних звідомлень з Совєтського Союзу обставлено такими обмеженнями, які заперечують в основному свободу закордонних кореспондентів в Совєтському Союзі. Так, наприклад, журналістів попереджено, що на них лежить повна відповідальність за зміст висиланих кореспонденцій, особливо за подані в них неправильності чи повідомлення, базовані на поголосках. Підкреслюючи цю відповідальність, наслідки якої можуть виявитися в пересторогах аба й депортації з Совєтського Союзу, представники міністерства закордонних справ „ласкаво" порадили західнім журналістам зберігати, на випадок можливих непорозумінь, копії висиланих ними за кордон кореспонденцій . . .

Надання закордонним кореспондентам можливости передавати звідомлення телефоном з їхніх бюр, домів чи готелів ще не значить, що вони не будуть цензуровані. В країні тотальної цензури режим має повну змогу контролювати ввесь телефонічний зв'язок і притягати людей до відповідальности за встановлені таким чином „злочини". Має можливість користуватися цим засобом совєтський режим і в випадку з звідомленнями кореспондентів, ознайомлюючися з ними ще перед тим, як вони будуть надруковані і обтяжуючи їх „відповідальність" встановленими в тих звідомленнях „неправильностями" чи „перекрученнями".

З другого боку, теперішнє „полегшення" для пересилання інформацій закордон зовсім не стосується пересилання інформацій із-за кордону до Совєтського Союзу. Населення поневолених Москвою народів залишається й надалі позбавлене свобідної інформації з позакомуністичного світу. Цей факт тільки унаглядкює абсурдність совєтських цензурних полегшень, спрямованих єдино хіба на дезінформацію публічної опінії вільного світу.

Зенон Стефанів

ВІЙСЬКОВІ СИЛИ СОВЄТСЬКОГО БЛЬОКУ

У місяці січні ц. р. появилися дві дуже цікаві публікації з військових кругів західнього світу, що стосуються до теперішнього людського воєнного потенціялу комуністичного бльоку держав. Це є видання Інституту Стратегічних Студій в Лондоні та звідомлення західньонімецького міністра оборони відносно мілітарних обставин на Сході Европи, що було вміщене в ч. 15 офіційного бюлетеню західньо - німецького уряду преси й інформації з 21-го січня 1961 р.

Відомості подані в цих двох, незалежних одне від одного виданнях, поза деякими несуттєвими розходженнями, загалом покриваються, так, що слід їх уважати за найбільш автентичні, тим більше, що базовані вони на окремих джерелах.

Збройні сили Совєтського Союзу мають тепер кругло 3.500.000 людей. З того припадає на армію 2.450.000 (175 дивізій), летунство — 700.-000, фльоту — 560.000. Сюди не враховано коло 400,000 прикордонних військ і військ внутрішньої безпеки, що підлягають МВД і КҐБ.

Для орієнтації наведемо кількісний стан найбільшої мілітарної потуги західнього світу. Останній випуск "Army Information Digest" подає такі офіційні дані про американські збройні сили на 1-го січня 1961 р. в докладних числах: армія і корпус морсько-десантної піхоти — 1.052.840; летунство — 810.823; фльота — 629.045, разом — 2.492.708.

Військові сили сателітних держав Варшавського пакту (Польща, Східня Німеччина, Чехо - Словаччина, Мадярщина, Румунія, Болгарія та Альбанія) становлять разом 965.000, з того армія — 800,-000 (65 дивізій), летунство — 115.000, фльота — 50.000, крім того 280,000 охоронних прикордонних і внутрішніх військ.

Комуністичний Китай має 2.000,000 вояків (110 дивізій), половина яких виряджена зовсім недостатньо. Летунство і фльота, дуже слабо розвинені, перебувають ще у фазі організації. Коли, наприклад, совєтське летунство враз із летунством країн Варшавського пакту розпоряджають 21,670 лінійними літаками, Китай посідає їх не більше як 2.000.

На Заході чомусь прийнялося переконання, що військові сили комуністичного бльоку, головно його наземні війська (армія) чисельно далеко переважають сухопутні війська союзних країн західнього світу. Таке уявлення треба уважати за помилкове, на доказ чого наводимо конкретні порівняльні числа кількости тільки наземних військ поодиноких військових альянсів, не включаючи в це армії невтральних країн.

Совєтський бльок:

1) СССР —	2.240,000
2) Країни Варшавського пакту —	800.000
3) Комун. Китай —	2.000,000
Разом —	5.040,000

Західні союзники:

1.) Альянси NATO, CENTO, SEATO —	3,560,000
2) Держави, що заключили білятеральні союзи із ЗДА (Японія, Еспанія, Півд. Корея, Нац. Китай) —	1.500,000
3) Півд. - америк. РІО - пакт —	500.00
Разом —	5.560,000

Як бачимо, західні союзники, під оглядом кількости своїх суходільних військ, не тільки не відстають від совєтського бльоку, але навіть перевищують його.

Західні дивізії, краще озброєні й технічно виряджені, можуть бути скоро перекидувані першорядними засобами наземного, морського і повітряного транспорту. Для прикладу: тільки дві совєтські дивізії можуть бути вжиті в повітряно-десантній акції першим ешелоном, з причини браку транспортової авіяції, — натомість американська армія має засоби на таку дію аж для дев'ятьох дивізій.

Крім того західні союзники, а радше ЗДА, переважають стратегічним бомбардувальним летунством, ракетною зброєю, наймогутнішою надводною воєнною фльотою і підводною атомовою і тим самим контролюють всі морські комунікаційні шляхи.

З усіх 250 дивізій комуністичного бльоку, в тому числі 110 китайських, — 165 розташовані в европейській частині СССР та в сателітних державах. Це — величезна сила, що в першій мірі загрожує Західній Европі, як також і цілому середземноморському басейнові.

Безперечно, на випадок збройної аґресії в цьому районі, війська комуністичного бльоку мали б напевно в своїй перевазі початковий успіх. Це враховує західня стратегія, одначе наступ на Европу не обмежиться льокальною війною, а стане відразу світовою, з відплатною акцією вільного світу.

Територія держав. совєтського бльоку, сказавши образово, становить колосальну і суцільну фортецю евразійського континенту. Але, — геостратегічне положення цієї фортеці дуже некорисне, бо вона звідусіль наражена на удари.

З цього, напевно, здають собі справу політичні і воєнні стратеги в Кремлі.

ПРОЛІСОК

Світанком дня погожого,
Коли зійшли сніги,
Розквітнув юний пролісок
І глянув навкруги.
Дивилось небо пролісом
На землю з вишнин,
Вставало сонце вмитеє
Супутником весни.
І жайворонка піснею
Йому небес глибінь
Тризвонила стоустою:
Весна, весна, теплинь . . .
І радість тихострунную
Промінила земля,
І заселенорунились,
Змагаючись, поля,
Мов пісня життєдайная
Злетіла голосна —
Так світ радів пробуджений,
Бо йшла в розлив весна,
Бо вже далеко зникнули
Зими закуті сни,
Бо лісовою гамою
Дзвенів струмок весни.
„. Ти лийсь, тепло, потоками,
Вставайте, сонця дні,
Бо юність світлим пролісом
З'явилася мені.

В. ПАЛЬОХА

Ф. Мелешко

СТОРІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ШЕВЧЕНКА В КИЄВІ

Весна в Україні прокинулась 1914 року завчасно. В Шевченківські дні 9-го і 10-го березня за новим стилем Київ, наче з Божої ласки, стояв помитий і причепурений для зустрічі великого свята.

Студентський Комітет для вшанування Тараса Шевченка (звичайно, нелеґальний), на чолі якого стояв студент агрономії Кузьма Корж, син священика з Катеринославщини, все, здавалось, належно підготував. Мені припало тоді виконувати деякі обов'язки зв'язкового.

Зранку, 9-го березня, як тільки сонце залило своїм промінням Золотоверхий, блискуче студентство пустилося на головні вулиці. (Тоді в Києві високошкільного студентства було яких двадцять тисяч. Назва „блискуче" дійно відповідала виглядові студентів, бо одягнені вони були в різнозразкові уніформи високих шкіл, а то й факультетів). Згідно з виробленим пляном, всі мали зібратися на Софійській площі та коло університету і звідти вирушати маніфестаційним походом по Фундуклеївській на Хрещатик і далі на Поділ. Та вже перші скупчення блискучої молоді зустріла блискуче уніформована піша й кінна поліція та козаки.

На бажання голови Комітету Кузьми Коржа*) я ввесь час був при ньому. Він був високий, але мав слабі ноги і все спирався на ціпка. Коли поліція загнала нас малощо не під Золоті Ворота, поліцай потяг мене нагаєм через плече. Корж поспішив відплатити і потяг позаду поліцая своїм тяжким ціпком. Зав'язалась нерівна бійка. Мене з іншими відтиснено на Володимирську вулицю. Коржа з нами вже не було. Студенти десь почали співати „Як умру, то поховайте". Хтось вигукував: „Всі до Володимирської церкви на панахиду!"

Коли я пробивсь до Володимирської церкви, там уже було багато молоді — не тільки студентів високих шкіл, але й багато середньошкільників. Храм був переповнений, але ось із нього хлинули людські хвилі: поліція пробралась бічними дверима і нагаями випроваджала всіх ізсередини. Таким чином царська поліція забороняла навіть молитися за душу найбільшого сина України. На вулиці „Як умру, то поховайте" лунало в повітрі, не зважаючи на несамовиті вигуки поліцаїв „Разойдісь!". Тут же вони декого затримували і відводили.

Я все переходив з одного місця на друге. Кортіло довідатись, де є Корж. Ясне сонце вже підбивалось під полудень. Студенти не здавались — тут і там гуртами проривались з бічних вулиць. Та ось ще одне „блискуче" явище помаршувало головними вулицями Києва: полк за полком поведено піше військо міської залоги. Не знаю, чи той похід тоді відбувався незалежно від студентських демонстрацій, чи начальство рішило й цю свою силу показати бідній молоді, що намірилась вшанувати пам'ять Шевченка. А сталось, як відомо, так, що рівно через три роки після тої події в світовій війні блиск російського війська погас і воно не тільки перестало обороняти царську імперію, але само ж таки її зруйнувало.

Не зважаючи на численні арешти, студенти не спасували і другого дня знову вийли на вулиці. Поліція зробилась ще жорстокішою, ще скаженішою. Треба відмітити, що з чужонаціональних студентів найактивнішу участь в маніфестаціях прийняли грузини. Вони добре знали, що Шевченко також і їхній поет. То ж він у „Кавказі" написав:

> І вам слава, сині гори,
> Кригою окуті;
> І вам, лицарі великі,
> Богом незабуті!
> Борітеся — поборете:
> Вам Бог помагає!
> За вас сила, за вас воля
> І правда святая!

Пропорційно до кількости студентів - грузинів найбільше тоді попало їх під арешт.

Під вечір 10-го березня небо затяглося хмарами, ніби показуючи тим, що Шевченківське свято кінчилось. Доказом того, що ні одного провокатора в Комітет для вшанування свята не пролізло, було те, що його голови, К. Коржа, не арештували. Ми зустрілися на Фундуклеївській вулиці. І ось перед нами картина: збідована конячина тягне бричку, ззаду до неї прикріплено портрет Шевченка, а за цим усім на чолі з відомим тоді в Києві хуліґаном - студентом Голубовим, де гурт чорносотенців і стьобає батогами портрет. Таким чином ті оборонці Російської імперії показували, що, якби так до їх рук попався живий Шевченко, вони замучили б його в куди жорстокіший спосіб, як замучив уряд Миколи Першого.

Побачивши це, Корж скипів, підняв свого тяжкого ціпка і вже готовий був кинутись на тих чорносотенців. Я ледве його стримав. Ця ганебна сцена відбувалась під охороною поліцаїв, що йшли по обидва боки на якійсь віддалі. Творцями таких і подібних виступів були найбільші тоді російські патріоти: Шульгин, Пурішкевич, Крушиванов і інші.

А дух Шевченка таки пробивався і тоді, в часи непроглядної темряви, твореної особливо в Києві „Союзом істинно русских". Тоді ж бо саме в Києві в Міській Думі виставлено проєкти пам'ятників Шевченка. Грошову збірку на пам'ятник розпочато за кілька років перед тим. Навіть і до нас, засланців на далеку північ, до м. Кемі 1910 року діставалась була збіркова листа. І ми дали, що могли.

Звичайно, царські посіпаки робили різні перешкоди, щоб у Києві не постав пам'ятник Шевченкові. І яка то різниця була на рідній землі з тим, що є тепер в Америці! Сенат задовольнив прохання і влада дала дозвіл вибрати у Вашинґтоні місце під пам'ятник. В Києві ж треба було оббивати різні пороги і просити якогось місця для пам'ятника. І врешті були приділили закутину в Васильківським бульварчику. Замір так і не здійснився, бо скоро почалась світова війна.

Тепер кращі місця в Києві для пам'ятників обсаджені — на головному місці стоїть імпозантний пам'ятник Леніна, жорстокого поневолювача України, а на інших місцях „прикрашають" Київ пам'ятники його послідовників — Щорса та Ватутіна. Боротьба ж не скінчилась і віра в перемогу не згасла. І таки настане час, коли місця, запоганені пам'ятниками ворогів, очистяться і на них постануть пам'ятники заслужених синів України.

*) Тоді на прожиток він заробляв собі тим, що в нічну пору перепроваджував коректуру часопису „Рада". В Центральній Раді був секретарем одного відділу. На початку 1918 року червоні окупанти його замордували.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду Ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами Батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їй кращу будучність, а нашій громаді у вільнім світі нового свідомого члена!

НА ЛІТЕРАТУРНІ ТЕМИ

ДЕЩО ПРО ПОВІСТЬ

(З. Дончук, Ф. Мелешко, В. Барка і Дж. Дос Пассос)

Недавно появилася друком велика повість відомого американського повістяра Джана Дос Пассоса під заголовком „Півстоліття". Американська критика прийняла її прихильно, підкреслюючи, що це є в повістевій формі історія сучасної Америки, і то цілої Америки, а не тільки якоїсь її частини. Американські рецензенти уважали цей твір за найкращий цього автора від появи третьої частини його великої трилогії — „ЗДА", яка під назвою „Біґ Мені" появилася була 1936-го року.

Український читач цього твору Дос Пассоса, а також і його славної трилогії „ЗДА", може пригадати собі доповідь в Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку, яку 20-го січня виголосив відомий літературознавець А. Юриняк про три повісті: „Прірву" Зосима Дончука; „Три покоління" Фотія Мелешка і „Рай" Василя Барки.

А. Юриняк говорив на початку своєї доповіді про те, яким повинен бути літературний твір, щоб можна було його зарахувати до повістевого жанру. Повістярство, казав доповідач, є головним жанром у всіх літературах, також і нашої, і тому треба б йому докладніше приглянутися.

На думку Юриняка „Прірва' З. Дончука не заслуговує на назву повісти, бо в цьому творі немає „великої ідеї", а є тільки „ідея пристосування". І це є першою її хибою, бо пристосуванство не може бути „великою ідеєю". Не поможе тут оборона автора „Прірви", ані читачів цього твору, які скажуть, що „так воно було" в СССР, і тому автор так і представив в своєму творі. Виходячи з такого становища, Юриняк назвав Дончуків твір не „повістю", а „репортажем з розмірами повісти".

Гадаємо, що критик допустився основної помилки в своїй оцінці, бо не займався тим, як Дончук змалював оту „ідею пристосуванства", тільки згори засудив твір, не знайшовши в ньому „ідеї" і відмовивши йому назви повісти тому, що „не знайшов там душі автора".

На цій самій основі Юриняк невірно оцінив і повість Ф. Мелешка „Три покоління", твердячи, що цей твір не має такої „великої ідеї", яка є в творі Анатоля Свидницького „Люборацькі" (помер 1871-го року). Доповідач твердив, що в двох частинах „Трьох поколінь" не розкрито „належно проблеми трьох поколінь, бо автор захопився щоденщиною", занедбавши „нитки споріднення" між двома поколіннями, як це зробив був колись Свидницький. На нашу думку, Ф. Мелешко легко міг збити твердження свого критика, бо в опублікованих досі двох частинах його твору дуже чітко зазначена різниця між тим поколінням, що виступало в першому томі, і в тому, яке діє в другій частині. І можна тільки дивуватися, що критик цього не помітив.

Юриняк справедливо оцінив тільки третій обговорюваний твір, а саме „Рай" Василя Барки. Критик знайшов у цій повісті велику ідею, бо Барка „протиставив облуді і насильству совєтського раю — ідею свого українського раю, що його повинна виплекати в собі кожна людина". Критик слушно твердив, що „якби люди це зрозуміли, то не було б у світі большевизму, який терором хоче ущасливити людство і який вже вимордував мільйони українців за те, що не хочуть отого о т а р н о г о, диктаторського раю, який їм силою накидає Москва.

Та Юриняк і в Барчиному творі знайшов „багато непотрібного", що не має „нічого спільного з головною ідеєю твору". Автор цих рядків з автором „Раю" докладно обговорював його твір, і якби так само дбайливо поставився був і А. Юриняк, то, можливо, він відрікся б від свого твердження. Можна б сперечатися над тим, чи з огляду на читабельність цього твору треба в ньому залишити без змін все те, що в ньому

(Закінчення на стор. 4-ій)

Василь Маркусь

СЛІДАМИ КАРПАТСЬКОГО БЕРЕЗНЯ

(Нотатки до спогадів)

(5)

Що ми робили в наших підпільних клітинах - звенах і провідних групах Юнацтва, всього разом понад 30 юнаків в хустській гімназії і близько ста членів і симпатиків Юнацтва у всіх середніх школах Закарпаття в 1941-42 рр.? Звичайно, ОУН вже мала розроблену систему виховання і вишколу молоді. Її застосовано повністю в наших закарпатських умовах. На тижневих сходинах ми вивчали українознавство, якого взагалі не можна було навчитися в школі, знайомилися з методикою і практикою конспірації, підпільної боротьби, вивчали ідеологію націоналізму (слово „ідеологія" мало електризуючий вплив), знайомилися з підставами військового вишколу. Крім цього, приватно ми багато читали, і цю лектуру також координувала організація. Читали ми різну політичну літературу, видавану на циклостилі закордоном, спогади з визвольної боротьби, з 1941 р. видавану пропаґандивну літературу ОУН в Галичині та публікований місцевою крайовою екзекутивою журнал „Чин". Важливим виховним засобом для нас були національні свята, яких ми відзначали щось із десять в році. Кілька разів переводили голодівку. Крім відзначень Крутів, спеціяльно глибоко відчували ми велич поминків березневих днів на Закарпатті. Тоді звичайно робили ми наші таємні сходини вечорами, зустрічалися на могилах січовиків на Замку чи на Червоній Скалі за Рікою або ішли на Красне Поле. Були це для нас усіх тривкі переживання. Часто було так, що гімназисти, будучи зобов'язаними брати участь в офіційних святкуваннях угорського 15-го березня (день національної угорської революції), безпосередньо після того розходилися трійками чи п'ятками відзначати українську річницю.

До практичної революційної діяльности, поза деякими вийнятками, гімназійне юнацтво не було заанґажоване. Пригадую собі, що про одну з акцій, яку ОУН провела в Хусті, ніхто з гімназистів навіть не знав, що це була робота ОУН. Маю на увазі вивішення великого українського прапора на Замковій Горі 15 березня 1941 р. в день угорського національного свята; того дня вночі на місце мадярського прапора таємно вивішено український і він повівав там майже пів дня, бо його довго не могла поліція скинути. Це попсувало увесь настрій свята місцевої угорської влади. Після пильних розшуків таємної поліції і жандармерії заарештовано групу української інтеліґентської і селянської молоді. Заарештовані без суду просиділи майже рік у концтаборі Кіш Тарча. Здається мені, що тоді угорські чинники не викрили існування ОУН на Закарпатті. Це сталося щойно весною 1942 року незалежно від згаданих арештів.

Пізніші арешти членів ОУН на Закарпатті, що привело до викриття частини архіву організації, мали за наслідок і арешти юнацької сітки. Ціла машина військової розвідки Кошицької округи була заанґажована на ліквідацію ОУН на Закарпатті; до допомоги притягнено й спеціялістів у справах ОУН з польського другого відділу, що тоді перебували як втікачі в Угорщині. Тоді майже повністю угорцям вдалося зліквідувати ОУН і її Юнацтво на Закарпатті. З того часу стали відомі такі поняття в українсько - угорських взаєминах, як „Кастель Ковнера" — слідча тюрма у Мукачеві, Вац та Шаторальяуйгель. В липні - серпні 1942 три сесії військового трибуналу в Мукачеві засудили 220 членів підпілля ОУН, в тому числі коло 90 юнаків.

Ця сторінка новітньої історії ОУН і Закарпаття ще не висвітлена і чекає на свої причинки, само собою, в межах і рямцях, поскільки про ці речі вже писати можна.

**

Цих кілька спогадів є лише відірваними нотатками про те, як національно дозрівало нове закарпатське покоління на цьому клаптику української землі, плекане великим патріотизмом і жертвою життя карпатських січовиків у березні 1939 року. Представники цього покоління, хоч уже їхні ряди проріджені особливо большевицьким терором, де б вони не були — на батьківщині чи поза її межами — залишаться вірними своїй юнацькій присязі і духові незабутнього березня, з якого черпали силу й наснагу на все своє життя, щоб прислужитися народові і своїй задушевній мрії — вільній Україні.

(Кінець)

СЛ. П. ДМИТРО ГАЛИЧИН

(Закінчення із стор. 1-ої)

ший часом своєї служби в УНСоюзі головний касир Роман Слободян, був найближчим приятелем померлого в 1956-му році д-ра Луки Мишуги, головного редактора „Свободи" і вони разом довгі роки керували Американською Україною та мобілізували її зусилля на допомогу визвольним змаганням українського Народу. Довгий час сл. п. Дмитро Галичин був членом управи Об'єднання Американсько - Українських Організацій, що виконувала функції центральної репрезентації українців між двома світовими війнами. Від 30-их років не було жадної більшої організаційної, культурної, допомогової чи будь-якої іншої акції американських українців, у якій сл. п. Дмитро Галичин не відіграв би провідної, а часто й рішальної ролі. Таку ролю він відіграв, разом зі сл. п. д-ром Л. Мишугою в створенні і реорганізації Українського Конґресового Комітету, в якому він до 1952-го року виконував функції скарбника, бувши також автором і проєктодавцем системи Українського Народного Фонду при УККА. В 1952-му році сл. п. Дмитро Галичин був обраний на першого і екзекутивного заступника голови УККА, а в 1956-му році, як проф. Лев Добрянський став головою УККА, сл. п. Дм. Галичин був обраний на пост президента і його виконував до останніх днів свого життя, граючи також провідну ролю в загально - американському братерсько - забезпеченевому русі, бувши членом Екзекутиви Крайового Конґресу Братських Організацій. Таку ж провідну ролю він виконував у Пан - Американській Українській Конференції (ПАУК), він був свого часу головою Об'єднання бувших Вояків Українців Америки, він до кінця свого життя був членом Дирекції ЗУАДКомітету, був активним і провідним членом багатьох інших організацій, був справжнім лідером Американської України. Коли ж виникла справа будови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні, яку, до речі, він формально започаткував своїм листом до сенатора Джевітса в 1958 році, і коли створено крайовий Комітет Пам'ятника Шевченкові, сл. п. Дм. Галичин був обраний на його екзекутивного директора і саме цій справі приділював він найбільше уваги в останніх місяцях свого життя.

Крім цієї довголітньої, провідної активности в американсько - українському громадському житті, сл. п. Дмитро Галичин був одним із тих нечисленних наших громадян, що грали подібну провідну ролю також в американському політичному житті. Бувши членом Республіканської партії, він активно в ній працював, зокрема брав активну участь у кожній виборчій кампанії та своєю працею і її успіхами вибився на одне з передових місць, бувши головою українського відділу в Крайовому Комітеті тієї партії, а на останній передвиборчій конвенції був призначений одним з асистентів її секретаря.

Життя і діяльність сл. п. Дмитра Галичина це один з найдовших і найславніших розділів історії Американської України. Сам він, як і всі смертні, закінчив свій туземний шлях, поклавши своїм життям і своєю активністю тривкі підвалини під могутню і величну будівлю, що нею є Американська Україна, та під її світле майбутнє.

НЕЩАСЛИВИЙ ВИПАДОК СЛ. П. ДМИТРА ГАЛИЧИНА

(Закінчення із стор. 1-ої)

дян у тому часі вже були в дорозі на Союзівку на наради Екзекутиви.

Докладних обставин випадку сл. п. Дм. Галичина досі не встановлено, бо теж не зголосився жаден наочний свідок. Шпиталь був, як це виявлено пізніше, повідомлений сторожем транспортової влади (Транзіт оториті), але немає жадного протоколу про сам випадок. Залізнича зупинка, на якій випадок трапився, в тому часі, звичайно дуже залюднена. Також немає познак грабунку, бо при потовченім знайдено його власність, включно з готівкою. Сл. п. Дмитро Галичин після випадку ніколи не прийшов до повної свідомости і сам не міг про цей випадок нічого сказати.

Після доставлення до шпиталю, в недужого виявилось сильне потовчення голови. На чолі була велика рана і також носова кістка була заломана. Були також сліди потовчення по боках голови, що насувало здогад, що недужий, впавши на сходах, міг по них скотитись вниз. Проблемою лікарів було, що наступило раніше: упадок чи втрата притомности, себто, чи упадок був попереджений ударом (стровком) мозку чи серця. Стан недужого початково був такий, що внеможливлював навіть точну лікарську перевірку, з побоюванням, щоб оглядинами та необхідними при цьому рухами недужого не погіршити справи. Першу лікарську допомогу дістав недужий від шпитальних лікарів. В суботу вранці дружина недужого викликала д-ра Олексу Лятишевського, який, хоч не є зв'язаний з шпиталем, до якого недужого перевезено після нещасливого випадку, негайно туди прибув та від того часу був постійним дорадником місцевих лікарів і постійно слідкував за опікою над недужим. Першу діяґнозу щодо розмірів потовчення та пошкодження недужого поставив д-р Вільям Гантер, професор неврології на Нюйоркському університеті. Хоч недужий після перших днів в лікарні почав помітно приходити до сили, то тривогу викликувала обставина, що його правий бік — рука і нога — був майже спаралізований, що вказувало на деяке пошкодження мозку. Коли ж стан недужого не виказував дальших змін, в четвер 23-го березня його перевезено до Лонґ Айленд Коледж Госпітал в Брукліні, відомого з того, що має одну з найкраще устаткованих лябораторій. Недужим, крім постійної опіки д-ра Ол. Лятошинського, заопікувався ще доктор Джефферсон Бравдер, професор неврології на Нюйоркському університеті та директор неврологічного відділу в згаданому шпиталі в Брукліні, та дорадник в неврології ряду інших медичних шкіл. Проф. д-р Бравдер є головою Асоціяції неврологів Америки. Негайно після перевезення недужого до шпиталю в Брукліні, переведено ряд нових і модерних дослідів, зокрема переведено т. зв. „себребрал артеріоґрам", що відбувається при допомозі застрику відповідної сировини до артерії, що опісля вможливлює відносно точне встановлення внутрішнього стану при допомозі рентґена. Саме цим процесом встановлено, що в недужого, внаслідку сильного удару і сильного виливу крови (гематом) наступило пересунення мозку направо і в результаті мозок почав деґенеруватись. В таких випадках ще тільки операція дає деяку надію рятунку і таку операцію переведено в п'ятницю, 24-го березня ввечері. Вже досліди, як і опісля операція виявили недвозначно, що стан недужого безнадійний і що його години на цьому світі вже пораховані. Все ж таки, до основної перевірки минулого четверга і перед операцією в п'ятницю стан недужого був без зміни непевний і тому теж важко було подавати звичайні в таких випадках публічні повідомлення.

Індекс цін в лютому становив 127.5 відсотка

Вашинґтон. — Статистичний відділ департаменту праці повідомив, що індекс цін в місяці лютому ц. р. збільшився на 0.1 відсотка в порівнянні з січним ц. р. і становить 127.5. Цей індекс був на 27.5 % більший від пересічних цін в роках 1947-1949, коли він становив 100. На збільшення коштів прожитку мали вплив такі причини: подорожчання старих авт, збільшення ставок до забезпечення на побут в шпиталі і винагородження за операції та подорожчання свіжих овочів. Індекс цін в лютому 1960-го року був на 1.5 % менший в порівнянні з цьогорічним.

ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ
Відділ в НЮ ЙОРКУ
— влаштовує —

в суботу, 1-го квітня 1961 р.

в залі ч. 32 УНДому
при 142 — 2-га Евеню — в НЮ ЙОРКУ

„ЖИВУ ГАЗЕТУ"

в якій виступлять зі статтями:

1. Д-р Л. ОРТИНСЬКИЙ: „Українська еміґрація — перспективи її існування і розвитку";
2. Марта БОГАЧЕВСЬКА: „Українська дійсність в ЗДА з перспективи студента";
3. Володимир БАРАНЕЦЬКИЙ: „Нові елементи в розвитку країн латинської Америки";
4. Мгр. Мирослав ЛАБУНЬКА: „Вселенський Собор і українці".

ЗАПИТИ І ДИСКУСІЯ.
ПОЧАТОК — в год. 7:00 вечора.
Усіх заінтересованих до ласкавої участи запрошує
УПРАВА ВІДДІЛУ ОПВБУ

СПРОСТУВАННЯ

В оголошенні про

Ювілейний Концерт

у соту річницю смерти ТАРАСА ШЕВЧЕНКА,
який мав відбутися
дня 19-го БЕРЕЗНЯ ц. р.
в РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.,
поміщеному тричі у щоденнику „Свобода",
пропущено через недогляд імена осіб, які брали активну участь у відготовці, як рівнож у самому концерті, а саме:

адв. В. АНДРУШИН, голова місцевого УККА — доповідач в англійській мові;
п. Іван ЧАВС — диригент Хору СУМА „ГОМІН";
п. Ярослав МАТКОВСЬКИЙ — диригент Українського Національного Хору;
п-ні Софія МАЙКОВИЧ — фортепіяновий супровід дуету;
п-ні Аполінарія БАРВІНОК-КАРАБИНЕВИЧ — мистецький керівник Концерту;
Мистецьке оформлення сцени — п-ні Ірина ТВЕРДОХЛІБ;
Обгортка ювіл. книжки виконання п-ні Ярослави СТЕЦІВ.

Пропущення вище згаданих в оголошенні осіб було моїм особистим недоглядом, за що цією дорогою прошу вибачення.

МАРІЯ КРАМАРЧУК
Рочестер, Н. Й.

ПОТРЯСАЮЧА ВІСТКА

(Закінчення із стор. 1-ої)

годині ранку, о. місіонар проголосив з амвону цю сумну вістку, зазначуючи, що вона дуже болюча для нас усіх. Зараз же на заклик священика всі вірні клякнули і змовили молитву за спокій душі Померлого.

До Катедри св. Володимира УПЦеркви при 82-ій вулиці вістка про смерть Президента наспіла під кінець Служби Божої. По панахиді, яка була відслужена за спокій душі бл. п. Марії Валійської, о. протопресв. Весоловський оголосив її, зазначуючи короткими словами заслуги Покійного та велику втрату для всієї спільноти, що сталася через Його смерть. Потім змовив коротку молитву та закінчив „Вічною Пам'яттю". Хор та всі приявні відспівали „Вічну Пам'ять" з видимим зворушенням. Вийшовши з церкви учасники Богослужби довго стояли в гуртках та передавали одні одним ту сумну вістку, дискутуючи про смерть Президента та її причини.

В Джерзі Ситі в українській католицькій церкві св. Петра і Павла першу вістку про смерть сл. п. Д. Галичина передав, одержавши її під час проповіді, всч. о. З. Бачинський, згадуючи коротко про заслуги Покійного та про велику втрату, що її зазнали українці з його смертю.

Кеннеді передбачає $ 2.2 більйона дефіциту в цьогорічному бюджеті

Вашинґтон. — Президент Кеннеді 24-го березня предложив Конґресові свої завваги до бюджетового пляну свого попередника в Білому Домі Двайта Айзенгавера і передбачав, що дефіцит у фінансовому році, що кінчається 30-го липня 1961го року, виноситиме коло $2,200,000,000, хоч президент Айзенгавер передбачав бюджетову надвишку в сумі $79-ох мільйонів. Кеннеді стверджує, що цей дефіцит не буде з його вини, бо на зменшення прибутків федеральної скарбниці має вплив господарська знижка. Дефіцит виникає ще й тому, що президент Айзенгавер зависоко оцінював прибутки федеральної скарбниці. Президент Кеннеді не предложив Конґресові цілого бюджетового проєкту, тільки окремі завваги до бюджету. Цілий бюджетовий плян виявить директор бюджету Дейвід Е. Белл в Спільній Конґресовій Економічній Комісії. В справі оборонного бюджету Кеннеді має звернутися до Конґресу з окремим посланням в найближчому часі. Кеннеді має збільшити бюджет, без оборонних видатків, — на суму $3,200,000,000. Кеннеді змінив Айзенгаверів бюджет на 1962 рік, який зачинається 1-го липня ц. р. Видатки мали б виносити на $2,700,000,000 більше, як пропонував Айзенгавер — $83,559,000,000. Прибутки запроєктовані в сумі $81,433,000,000,- на $900,000,-000 менше від проєкту попереднього президента. Замість плянованої Айзенгавером надвишки в сумі $1,500,000,000. Кеннеді передбачає дефіцит у висоті — $2,126,000,000.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ в НЮ ЙОРКУ
НЕДІЛЯ, 2-го КВІТНЯ 1961 року
в год. 5:30 по пол.
в
КАРНЕҐІ РІСАЙТЕЛ ГОЛ
154 W. 57th Street — N.Y.C.
(поміж 7-6 Евенями)

КОНЦЕРТ
З ТВОРІВ
Н. Нижанківського
(1893 — 1940)

ВИКОНАВЦІ:
Л. ЖУК,
Д. ГОРДИНСЬКА-КАРАНОВИЧ,
Г. КЛИМ,
М. КОКОЛЬСЬКА-КОБРИН,
І. СОНЕВИЦЬКИЙ,
В. ЦІСИК.

ЗДА випустили новий сателіт „Експлорер X"

Кейп Канаверал, Флорида. — 25-го березня ЗДА випустили новий сателіт „Експлорер X", який має летіти до віддалі 123,000 миль від Землі та досліджувати, чи можливий буде лет людини в космічні простори. Цей сателіт має досліджувати магнетичні поля та електричні струми в космічних просторах. „Експлорер X" важить 78 фунтів і має кружляти в космічних просторах 4 і пів дня. Він має знестися вгору на висоту 123,000 миль, і після того має початися його спад вниз, який повинен тривати 54 год. Фахівці з Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації передбачають, що цей сателіт обнизиться до 85 миль над Землею, або навіть і нижче, і тоді він зліквідується в атмосфері. Але під час перебування вгорі „Експлорер X" дасть важливі інформації про радіяцію, магнетичні поля і їх відношення до радіових забурень в міжпляпетарних просторах. Все це є потрібне для майбутніх астронавтів, які ще цього року мали б летіти в космічні простори.

СССР вистрелив нового штучного сателіта з собакою і стягнув їх назад

Москва. — Московське радіо потім ТАСС повідомили, що в суботу 25-го ц. м. з неподаного місця вистрелено новий совєтський „сферичний корабель" вагою 5 тонн із собачкою Звездочкою (Зіркою) та іншими живими сотворіннями, як миші, морська свинка й комахи, та успішно стягнено його назад на Землю. Лет того штучного сателіта тривав 85 хвилин і 42 секунди, найдальший пункт віддалі його від Землі був на 247 клм. себто 154 милі, а найближчий — 175.1 клм., себто коло 111 миль. В комунікаті кажеться, що ціллю вистрелення того нового сателіта було перевірення дальших подробиць можливости випущення в міжплянетні простори живого астронавта. Останній штучний совєтський сателіт був вистрелений 9 березня ц. р. з собакою Чернушкою, яка буцімто щасливо і здорово вернулась з тієї подорожі. Перший успішний совєтський експеримент з живими створіннями в штучному сателіті відбувся 19 серпня мин. року р собаками Білкою і Стрілкою.

Уряд збільшує відсотки від ощадностевих бондів до 3.75%

Вашинґтон. — Секретар скарбу Даґлес Діллон повідомив 25-го березня, що збільшується відсотки від ощадностевих бондів серій „Е" і „Г" до 3.75%. Одночасно продовжено на 10 років важливість цих бондів, які були видані між травнем 1941 і травнем 1949 роком. Їх важність вже раз була продовжена, і тепер, їх продовжено знов на 10 років. Бонд, виданий в травні 1941-го року, коштував 75 долярів, і після перших 10-ох років його вартість становила $100; після дальших подвійних десятирічних продовжувань, — цей бонд вартуватиме в 1971-му році $194.04. Це нове зарядження відноситься до бондів, вартости $15 більйонів. Початково від ощадностевих бондів платили по 2.9 відсотка, пізніше відсотки збільшено до 3.47, а тепер відсотки виносять 3.75. Уряд бажає, щоб власники бондів їх не вимінювали на готівку, і тому платить високі відсотки від бондів.

В лютому промислова продукція вже не зменшувалась

Вашинґтон. — Рада Федеральної Резерви ствердила, що в лютому ц. р. примислова продукція вже не зменшувалась, як це було впродовж 8-ох попередніх місяців. Цей факт, як також і інші економічні факти, можуть бути показником того, що економічна рецесія вже дійшла до „дна", і що вжи повинен би початися ріст економіки. Рада Федеральної Резерви брала до уваги продукцію у фабриках, копальнях і підприємствах приватного користування. Всі ці три ділянки економіки, взявши разом, виявляють, що продукція в лютому вже не зменшувалася. Але сама фабрична продукція в лютому цього року зменшувалася, хоч вже не в такому темпі, як це було в попередніх місяцях. Про поправу економіки свідчить і те, що пожвавився рух в деталічній торгівлі, і що збільшився рух в будівельному промислі.

†

В глибокому жалю
повідомляємо про смерть нашої Улюбленої
ДРУЖИНИ, СЕСТРИ і ДОНЬКИ

бл. п. Люби ЛИСЯК

що померла
дня 17-го березня 1961 р. у Сан Франсіско, Каліфорнія, після важкої та довгої хвороби.

В смутку і жалобі залишені:

д-р Роман ЛИСЯК — муж
д-р Надія СОРОКІВСЬКА — сестра
д-р Петро і Марія БІЛИНСЬКІ — родичі

ПОДЯКА

Цією дорогою складаю щиру подяку за вислови співчуття і потіхи всім Тим, що були зі мною під час недуги і після смерти мойого Дорогого і Незабутнього МУЖА

п/полк. Романа ДОЛИНСЬКОГО

що відійшов у Вічність
дня 13-го березня 1961 року.

Найщиріша подяка Впр. оо. Василіянам української католицької церкви в Ню Йорку за відвідини Покійного під час Його короткої недуги та відслуження похоронних відправ.

Особливе щире спасибі хорові „Думка" що своїм співом звеличив похоронну відправу.

Вп. Панам д-рові Ортинському, мґр. Стеткевичеві, сот. Козакові та інж. Базилевському сердечно дякую за прощальні промови.

Складаю щиру подяку за вінки Організаціям: Крайовій Управі І УД УНА в Ню Йорку Станиці І УД УНА в Ню Йорку, Станиці І УД УНА в Ню Гейвен, Броди-Лев, УПА в США, Дністер — 361 Відділ УНСоюзу, Максвелл-Маєр-Гомс як рівнож Вп. пп.: Е. Силенко, Б. Постовський, Зарицькі, Камятики, Чолкани (Канада), Стеткевичі, Ярмоли, Суські, Шпаняки, Яцунки, Гриньохи, Марійка Костів (похресниця), Д. Хома, Р. Наконечна.

Щира подяка за пожертви на Служби Божі Вп. Панству д-р Б. Левицьким, С. Щур, А. Дубас, Г. Данилишин, П. Шуган, Г. Яремчук та мешканцям-сусідам Покійного.

Рідним, Друзям, Товаришам по зброї та Знайомим дякую за так численну участь в похоронних відправах і супроводі Покійного на місце Вічного Спочинку і за вислови їхнього співчуття.

ТЕТЯНА — дружина

Рома Прийма виступила з великим успіхом в Тавн Голлі в Ню Йорку

Ню Йорк. — В неділю 26 березня ц. р. відбувся в репрезентаційній концертовій залі Тавн Голлу цілочевечірній концерт відомої нашої танечниці Роми Прийми, який пройшов з великим успіхом. Вечір мав суто-український характер, бо й ішов під назвою „Танки і типи України". Рома Прийма запрезентувала стилізовані й нею самою скомпоновані сольо-танки на різні теми з українських народних звичаїв, переказів чи обрядів, — разом 10 танків. Найбільший успіх в української та американської публіки, яка вщерть виповнила велику залю, мали „Ікона", „Відьма" й „Верховина". Фортеліяновий дострій спочивав в руках пані Іванни Прийми, мами артистки. Котюми — до кожного танку інший — зладила пані Карінська, частинно за взорами арт. М. Бутовича. До великого успіху концерту видатно причинився Вілям (Василь) Шуст, тут уже народжений молодий українець професійний актор і конферансьє, який серед пояснень до кожної точки вплітав прегарні англійські переклади різних українських поем, головно Лесі Українки та м. і., згадав про теперішні святкування Року Шевченка і про відповідне проголошення посадника Ню Йорку Р. Ваґнера. Рома Прийма дістала багато квітів. — Після концерту відбулось в Літературно-мистецькому Клюбі прийняття для кількадесять осіб, близьких приятелів артистки. Вітав її голова ЛМ-Клюбу Сергій Литвиненко, а від публіки промовляли ред. І. Кедрин і д-р Р. Осінчук. Пані Рома й Іванна Прийми дякували головно славній премабалетній Валентині Переяславець за фахову її допомогу в підготові концерту. „Ню Йорк Таймс" і „НИ Геральд Трибюн" — особливо ж ця остання — принесли довші і дуже прихильні фахові оцінки.

Сенат ратифікував договір про членство ЗДА в Організації для Економічної Співпраці

Вашинґтон. — 16-го березня Сенат більшістю 72-ох до 18-ох голосів ратифікував договір, згідно з яким ЗДА стають членом Організації для Економічної Співпраці і Розвитку. Сенат ратифікував цей договір після того, як дістав запевнення, що конституційна влада Президента і Конґресу не будуть обмежені, коли ЗДА будуть членом цієї світової організації, що об'єднує 20 країн. Число голосів за ратифікацію була на 12 голосів більше від потрібної більшости двох третіх голосів. За ратифікацію голосували 48 демократів і 24 республіканці. Проти голосували 11 демократів і 7 республіканців. До цієї Організації належать 17 европейських держав і і ЗДА та Канада, а також Туреччина. Інші члени цієї Організації: Англія, Австралія, Бельгія, Данія, Франція, Західня Німеччина, Греція, Ісляндія, Ірляндія, Італія, Люксембурґ, Голяндія, Норвеґія, Естонія, Австрія, Швеція і Португалія.

● Палата Репрезентантів призначила на будову військових інсталяцій суму $800 мільйонів. За цю суму мають збудувати 358 військових споруд. За ухвалення цього законопроєкту голосували всі присутні конґресмени. „За" було 411, а проти — 0.

Нашим найменшим нова КНИЖЕЧКА
ІВАННИ САВИЦЬКОЇ

ТРИ КАЗОЧКИ

Шістнадцять повносторінкових, трикольорових малюнків
Едварда Козака.

АЛЬБОМНИЙ ФОРМАТ, — ПЕРШОЯКІСНИЙ ПАПІР.
Ціна — $ 1.50

Замовляти на адресу:
I. SAWYCKY
5138 N. 15th Street — PHILADELPHIA 41, Pa.

ЗАМОВЛЯЙТЕ тепер, бо коштує не $ 50, ані не $ 20, лише $ 7.50

ЦЕ НАЙНОВІШЕ ПОВНЕ ВИДАННЯ КОБЗАРЯ!

(Дійсна величина 6 × 9 інчів).

БУДУЄМО ПАМ'ЯТНИКИ Т. ШЕВЧЕНКОВІ З ГРАНІТУ І БРОНЗУ, ЗБУДУЙМО ТАКОЖ ЖИВИЙ ПАМ'ЯТНИК! У КОЖНІЙ ХАТІ

КОБЗАР Т. Шевченка

повинен бути, бо це найкращий живий пам'ятник!

Саме тепер вийшов з друку новий КОБЗАР — це повне народне видання з поясненнями проф. В. Сімовича і проф. Я. Рудницького. — Гарний папір, тверда полотняна обкладинка з золотими витисками, в окремій обгортці з целюльоїду, 464 стор. друку, величина 6 × 9 інчів.

ЦЕ ДІЙСНО ЛЮКСУСОВЕ ВИДАННЯ
Української Вільної Академії Наук і Клюбу Приятелів Української Книжки в Канаді.

ЦІНА ПРИСТУПНА, БО ВСЬОГО — $ 7.50
Готівкові замовлення виконує:

UKRAINIAN BOOK CLUB
Box 3597, B.
WINNIPEG, Man., Canada

ПАМ'ЯТАЙМО, ЩО ЦЕЙ КОБЗАР — ЦЕ НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК ДЛЯ ВСІХ, А ГОЛОВНО ДЛЯ ДІТЕЙ І ВНУКІВ.

(ВИРІЗАТИ, ВИПОВНИТИ І ВИСЛАТИ)
ЗАМОВЛЕННЯ
До Адм. КЛЮБУ ПРИЯТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ в Канаді.
Оцим замовляю найновіше видання КОБЗАРЯ з поясненнями проф. В. Сімовича і проф. Я. Рудницького та пересилаю — $ 7.50.
КОБЗАР прошу слати на адресу:
....
....
....
....

НЕ ТРЕБА ДОВГО ЧЕКАТИ

Зажийте ще сьогодні ЗІЛЛЯ Д-ра Я. МІЛЛЕРА, а вже завтра почуєтесь краще.

IN MANY INSTANCES, SYMPTOMS SUCH AS:
SOUR STOMACH
ACID INDIGESTION
FLATULENCE
GAS BLOATING
BELCHING
GAS PAINS
HEARTBURN
FOUL BREATH
TEMPORARY IRREGULARITY
SIMPLE HEADACHE
MAY BE CAUSED BY CONSTIPATION!

If you are not feeling up to par, or you are not in the best of health, try J. Miller's Pure Herb Compound #6 To-Day and you will know The Next Day whether or not it is just what you have been searching for all these years.

Зілля це не вариться, ані не запарюється, а вживається його в природнім виді, так, як є у пачці. Тим то воно таке помічне й корисне.

Всі, що хворіють на недугу шлунка, як кваси шлунка, ґази, запір, нестравність, відбивання, завороти голови, біль у крижах, короткий віддих, жіночі недомагання, гемороїди, ревматичні болі й інші недомагання, повинні ще сьогодні зажити зілля Д-ра МІЛЛЕРА, п. н.

J. MILLER'S PURE HERB COMPOUND # 6

а вже завтра почуєтесь краще.

Зілля це повинно знаходитися, як перша поміч, у кожній хаті.

Ціна одної пачки, разом із поштовою пересилкою $10.00. Якщо бажаєте зробити своєму приятелеві вартісний дарунок, тоді дві пачки тільки $15.00 з пересилкою.

Пишіть зараз, долучаючи чек або Моней Ордер, на адресу:

The Miller Company, Inc., Dpt. 41
790 BROAD Street NEWARK 2, New Jersey

КЕННЕДІ І МЕКМІЛЛЕН ВІДБУЛИ НАРАДУ В СПРАВІ ЛЯОСУ

ОСЯГНЕНО ПОВНЕ ПОРОЗУМІННЯ У ПЕРШІЙ ЗУСТРІЧІ НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА ЗДА Й АНГЛІЙСЬКОГО ПРЕМ'ЄРА

Кі Вест, Флорида. — Несподівано, всупереч первісним пляном, англійський прем'єр Геролд Мекміллен прилетів в неділю 26-го ц. м. до морської бази Кі Вест на Флориді і перевів, з короткими перервами, поверх тригодинну нараду з пезидентом Кеннеді. Обом державним мужам товаришили їх найближчі співробітники. У короткому офіційному комунікаті ствердженo, що нарада стосувалась ситуації на Ляосі та що рішено, що „не можна дозволити, щоб ситуація в Ляосі погіршувалась". Президент і прем'єр Англії висловили надію, що Совєти дадуть „позитивну і конструктивну відповідь" на англійську, узгіднену з ЗДА і Францією, ноту в справі Ляосу, передану Хрущову в минулий четвер. У згаданому комунікаті потверджено, що у тій ноті до СССР говорилось про закінчення війни в Ляосі та перетворення його на „справді невтральну країну". Речник Президента доповнив згодом офіційний комунікат заявою, що між Президентом і Мекмілленом осягнено порозуміння в усіх пунктах. Англійський прем'єр прилетів із Трінідаду, де він знаходився, як на першому етапі своєї 19-денної подорожі до Британської Західньої Індії, ЗДА й Канади. Мекміллен плянував прибути до ЗДА щойно 4-го квітня і він дійсно прилететь в той день до Вашинґтону, познайомившись проте вже тепер з през. Кеннеді на тій несподіваній нараді спеціяльно в справі Ляосу. Після конференції з Президентом Мекміллен відлетів назад до Трінідаду. Обидва державні мужі відмовились від зустрічі з журналістами. — Після повороту до Вашинґтону Президент дістав від французького амбасадора відповідь від президента де Ґоля на його листа в справі Ляосу. Змісту не оприлюднено. На понеділок 27 ц. м., передбачено розмову през. Кеннеді з совєтським міністром закордонних справ Андреєм Ґромиком, який повідомив амбасадора ЗДА при ОН Стівенсона, що він, Ґромико, має листа від Хрущова до Президента. Невідомо, чи Хрущов відповідає лише на розмову, що її мав з амбасадором Томпсоном ще з початком цього місяця чи вже на останню пропозицію Заході в справі Ляосу.

У ВСЬОМУ СВІТІ ДИПЛОМАТИЧНА МЕТУШНЯ У СПРАВІ ЛЯОСУ

КОНФЕРЕНЦІЯ 8 МІНІСТРІВ СЕАТО РАДИТЬ В СІЯМІ — 8 КОМУНІСТИЧНИХ МІНІСТРІВ ВИКЛИКАНІ ДО МОСКВИ

Банґкок, Сіям. — „Мир можливий тільки тоді, якщо будуть приборкувані ті, які змагають до ламання закону" — заявив державний секретар Дін Раск зараз після свого прибуття до столиці Сіяму Банґкоку на конференцію вісьмох держав, приналежних до Організації південно-східнього оборонного пакту (СЕАТО) Дін Раск ствердив, що З'єдинені Держави рішені виконати своє зобов'язання за текстом договору СЕАТО про оборону незалежности і свободи в південно-східніх азійських країнах, загрожених комуністичною агресією і інфляцією. Крім державного секретаря Діна Раска прибули вже до Сіяму прем'єри Австралії і Нової Зеляндії та міністри закордонних справ Англії лолд Гюм, Франції Моріс Кув де Мурвіль, як також міністри закордонних справ Філіппін і Пакістану. Сіямський уряд, репрезентований на тлі конференції своїм міністром закордонних справ Танатом Хоманом, грає ролю господаря конференції. Вона почалась в понеділок 27 березня, але вже від четверга до суботи в минулому тижні нараджувались в Банґкоку шефи військових штабів членських держав СЕАТО. У ході військової допомоги прозахідньому урядові Бoуна Ума, вислано йому 16 великих транспортів гелікоптерів, бо проблема комунікації і можливости перекидання малих рухомих військ є основою стратегії воюючих сторін в Ляосі. Накреслено теж стратегічний плян у випадку, якщо Москва не погодилась би на плян пред'явлений Хрущову англійською нотою з минулого четверга на негайне припинення збройних дій в Ляосі і започаткування мирових переговорів, або грала на зискання на часі й продовжувала постачання зброї комуністичним військам. Тому пересунено під сам кордон Ляосу могутні американські морські і летунські сили. Президент Кеннеді звернувся окремим зверненням до індійського прем'єра Неру, що його передав йому Аверелл Гарриман з пропозицією, щоб справу мирового посередництва взяв в свої руки Неру і що він відновив Міжнародну контрольну Комісію, яку в 1954 році покликано для Ляосу у складі Індії, Канади і Польщі. Неру буцімто поставився до цієї ідеї прихильно. Водночас в Москві починається від вівтірка 28 ц. м. нарада міністрів закордонних справ вісьмох комуністичних країн, приналежних до т. зв. Варшавського пакту, себто СССР і його сателітів (Польща, ЧСР, Мадярщина, Румунія, Болгарія, Східня Німеччина і Альбанія). Сподіваються, що Хрущов виступить на тому форумі з заявою в справі Ляосу, з новими атаками проти Заходу, але й конкретною відповіддю на згадану вище ноту від Заходу.

У Парижі перебуває колишній ляоський прем'єр Суванна Фоума, який користувався комуністичною підтримкою та настоював на невтралізацію Ляосу. Він твердив, що в Ляосі більшість народу хоче невтральности та що багато тих, які ніби співпрацюють з комуністичними партизанами, насправді є ляоськими націоналістами, а не комуністами. За західніми коментарями, в руках Суванни Фоуми знаходиться ключ до замирення в Ляосі. Він хоче їхати з Парижу ще до Лондону, а відтіль до Москви і Пейпінгу. В міжчасі відбудуться обидві вищезгадані великі міжнародні конференції, як також конференція президента Кеннеді з англійським прем'єром Мекмілленом, про яку мова на іншому місці.

Кол. през. Айзенгавер заявив у місці свого теперішнього перебування в Палм Спрінґ в Каліфорнії, що він цілком солідарний з політикою през. Кеннеді в справі Ляосу. В минулу п'ятницю Д. Д. Айзенгавер і през. Кеннеді мали довгу телефонічну розмову в цій справі.

ЗДА ОРГАНІЗУЮТЬ НОВІ ЗБРОЙНІ З'ЄДНАННЯ ДЛЯ МАЛИХ ВОЄН

УРЯД ПЛЯНУЄ ЗБІЛЬШИТИ ЧИСЛО ЗБРОЙНИХ СИЛ

Вашингтон. — З Пентаґону повідомили 26-го березня ц. р., що секретар оборони Роберт МекНамара наказав голові Об'єднаних Шефів Штабу генералові Лайменові Л. Лемніцерові організувати нові збройні з'єднання для поборювання малих воєн. До цих з'єднань належали б відділи летунства, армії і морської піхоти, і над ними мали б команду Об'єднані Шефи Штабу, а не летунство ані не армія. Генерал Лемніцер має предложити докладний плян в цій справі секретареві оборони до травня цього року. Згідно з наказом секретаря оборони ці нові комбіновані збройні з'єднання об'єднували б військові частини, що є тепер під контролею Летунської Тактичної Команди та Армійського Стратегічного Корпусу. Цей плян є у зв'язку з тим, що може виникнути потреба вжити американських збройних сил, для ведення малих воєн, які може спровокувати ворог. Події в Ляосі виявили, що ЗДА мусять бути готові до ведення малих воєн. Президент Кеннеді вже давніше видав був наказ збільшити Окреме Армійське З'єднання, яке виносило 1,800 вояків, на дальших 500 піхотинців. Одночасно проєктує уряд збільшити число збройних сил. 25-го березня в Білому Домі нараджувались над оборонним бюджетом президент Кеннеді, секретар оборони Роберт Мек Намара і директор бюджету Дейвід Е. Белл. Найважливішим пунктом в новому бюджеті, який проєктує Президент Кеннеді, — це збільшення армії і морської піхоти на 13,000 вояків. Це є мале число у відношенні до числа збройних сил, явперше від корейської війни уряд збільшує стан збройних сил, а не зменшує, як це бувало досі, і це плянував робити попередній президент Айзенгавер. Це збільшення ке становить 2.492,000. Але це чисельного стану армії свідчить про те, що уряд думає про можливість „малих воєн", таких, як була війна в Кореї, або такої, що загрожує Ляосові. Бюджет буде пересланий Конґресові у вівторок 28-го березня, і тоді можна буде знати, скільки фондів уряд призначає на окремі роди зброї і скільки на адміністрацію департаменту оборони.

У Конґо приготовляють конференцію з комуністичним наступником Люмумби

Леопольдвіль. — Центральний конґолійський уряд президента Жозе Касавубу і прем'єра Жозефа Ілео погодився спершу на вислання до столиці провінції Орієнталь, де владу має комуністичний наступник убитого Патріса Люмумби, вишколений в Москві Антуан Ґізенґа, двох посередників в особах президента провінції Леопольдвіль Клеофаса Комітату і віце-прем'єра Жана Болі-канґо. В останній хвилині рішено не висилати тієї делеґації до Стенлейвілю, а настоювати, щоб конференція з висланцями Центрального уряду відбулась десь на невтральному місці. В міжчасі чинники Об'єднаних Націй в Конґо договорюються з шефом штабу конґолійського війська генералом Мобуту щодо реорганізації конґолійської армії. Його запевнено, що військо ОН не думає розброювати конґолійців.

ДЕЩО ПРО ПОВІСТЬ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

надруковане, але невірно буде твердити, що якийнебудь його розділ не має найтіснішого зв'язку з провідною ідеєю „Раю" навіть в такій формі, як її подав А. Юриняк. Критик вірно вважає „Рай" Барки за „видатний твір української літератури поза рідними землями, де він стоїть на першому місці". До цього причиняються і його „незвичайно поетична мова" — як справедливо підкреслив А. Юриняк.

А тепер подивімось як американські рецензенти оцінили новий твір Джана Дос Пассоса „Midcentury". Коли б цей твір оцінював український критик, то він відмовив би йому права називатися повістю. Американські критики далеко ліберальніші під цим оглядом і називають цей твір Дос Пассоса повістю, чи як вони з-англійська його звуть „новел". Правда, рецензент „Сатардей Рівю" Бен Рей Редман зазначив, що деякі критики магли б, з-французька, називати цей твір Дос Пассоса „репортажем', але зараз же додав: „Але він є чимось більше, як це. Це успішний, вражаючий осяг в міріяді тих форм, в яких може появлятися повість".

Придивімось складовим частинам цього твору. Це є помистецькому зроблена тканина, в якій пасма фактів і вигадок взаємно переплітаються і скріпляються. В цій повісті є біографічні нариси таких дійсних осіб: генерала МекАртура, Джеймса Діна, Семюела Ґолдвина, пані Ф. Д. Рузвелт, Роберта Оппенгаймера, Джана Л. Луїса, Роберта Р. Йонґа, генерал-майора Діна, Волтера Рутера, Дейва Бека, Джеймса Гоффи та ін., які є протилежниками до видуманих постатей, що їх змальовано в повісті. Всіх біографій в цьому творі є аж 14.

Другим елементом повісти є п'ять коротких оповідань, з яких три мають між собою тільки слабкий зв'язок.

Третя складова частина твору Дос Пассоса — це 25 різних „документальних" матеріялів, серед яких автор наводить цитати з щоденників, часописні статті і оголошення, бажаючи таким способом, як пише критик „Ню Йорк Таймсу" Орвілл Прескотт, — „підкреслити легковажність американців та зосередженість їх на технології і матеріяльних насолодах".

Дос Пассос подав у своїй повісті ще й 7 уривків із урядових протоколів тих переслухань, які конґресові комісії перевели з робітничими провідниками в справі надужить в робітничих організаціях.

Ми не дивимося на твір американського повістяря збоку його ідеології, а хочемо тільки підкреслити, що американські критики повністю оцінють твір Дос Пассоса. Згаданий вже Прескотт невдоволений з його форми, але рецензент із „Огляду книжок" щоденника „Ню Йорк Таймс" Гаррі Т. Мур закінчує свою рецензію тим, що ця книжка належить до „поважної літератури", і є напевно одною з нечисленних добрих американських повістей в останніх роках".

Л. Луців

Короткі Вістки

● **Головний суддя Найвищого Суду ЗДА Ірл Воррен** 19-го березня відзначив 70-річчя свого життя. Він почувається здоровим, працює нормально і навіть не думає переходити на емеритуру. Ось його рецепта, як витримувати фізичне здоров'я: йти пішки до праці у Вашинґтоні, і не брати участи в товариському житті столиці, головним чином не бути присутнім на так званих коктейлових прийняттях.

● **Президент Кеннеді** відзначив медалею „Молодому Американцеві — за Відвагу" 20-річну дівчину Франсес О. Нілл із Сан Франсіско і 16-річного Юджіна МекҐреґора з Бронсвіку в Джорджії. Панна О. Нілл із нараженням свого життя врятувала свою приятельку, яку в океані заатакував був рекін (акула). МекҐреґор врятував 4-членну родину, яка під час бурі топилася в однощогловому судні. Президент заявив, що населення ЗДА є горде з цих молодих осіб, які виявили ті прикмети своєї душі, що є притаманні цій країні.

● **Віце-президент Линдон В. Джансон** заявив голові секретної служби при Білому Домі, що він не бажає собі, щоб його охороняли аґенти цієї служби під час його перебування в Білому Домі. Попереднього віцепрезидента Ричарда М. Ніксона постійно охороняли два аґенти секретної служби, яка призначила була подібну охорону і віце-президентові Джансонові, але тепер цю охорону відкликано на домагання віце-президента.

● **Атомовий підводний човен** „Теодор Рузвелт" 23-го березня випустив першу атомову ракету „Поляріс" на віддаль 1,250 миль. Це є вже четвертий атомовий підводний човен ЗДА, який може випускати ці ракети.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED MALE ●

SUPERVISORY TRAINEES
for cleaning maintanance firm.
Добра початкова платня, добрі додаткові користі. Постійна праця, підвишки.
JEM WINDOW CLEANING CO. Inc.
1407 Broadway NYC.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED FEMALE ●

ОПЕРЕЙТОРКИ
з досвідом, при суконках.
Денні і вечірні сукні.
M & F DRESS COMPANY
33 East 169th Street
Bronx, N. Y.
Tel.: LU 8-9590

● MALE & FEMALE ●

ПОЖЕРТВИ КРОВИ
ВСІХ РОДІВ
МУЖЧИНИ — ЖІНКИ
Платиться негайно.
COMMUNITY BLOOD & PLASMA SERVICE
831 Broadway (at 13th), NYC.
Hours: 8 AM to 3 PM. Sat. 8-11
SP 7-4433

Посмертні згадки

Петро ЯХИМЕЦЬ — довголітній член Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд 213 УНСоюзу в Байоні, Н. Дж., помер 15-го лютого 1961 р., на 79-му році життя. Покійний народився 1883 р. в селі Старява, повіт Мостиська, Зах. Україна. До УНСоюзу вступив 1919 р. Був добрим і примірним членом Б-ва. Полишив у смутку рідного брата Стефана і братову та дальшу родину в Канаді. Похорон відбувся з пох. заведення 18-го лютого 1961 року, при участи Родини, Знайомих та Членів Б-ва, до української церкви Преч. Діви Марії, а опісля на цвинтар Святого Хреста в Арлінґтоні, Н. Дж. — В. Н. П.!

А. Басараб, секр.

Юсиф ВОЗНЯКОВСЬКИЙ, — член Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 325 УНСоюзу в Брукліні, Н. Й., помер, по довгій і тяжкій недузі, в дні 22-го лютого 1961 р., на 65-му році життя. Покійний народився в 1895 р., в с. Новий Двір, пов. Сокаль, Зах. Україна. До Америки прибув 1913 р. Полишив у смутку і жалю дружину Анну, зам. доньку Алізу Кісь та 2 внуків. За Покійного були відправлені: Панахида у пох. заведенні та Поминальне Богослуження в церкві Сош. Св. Духа — 160 N. 5th Street, у Брукліні, а опісля Покійного поховано на цвинтарі St. John's Semetery, у Queens Village, N. Y., в дні 25-го лютого 1961 р. — В. Н. П.!

А. Цюпа, секр.

Анна ПАЩИН, — членка Відд. 168 УНСоюзу в Перт Амбою, Н. Дж., померла дня 8-го березня 1961 р., по короткій недузі, на 66 році життя. Покійна походила із с. Черче, пов. Рогатин, Зах. Україна. До УНС і Б-ва належала від 1922 р. Полишила у смутку 2 доньки: Катерину і Марію, 2 зятів, 3 внуків та брата Івана. Похорон відбувся 11-го березня 1961 р., з пох. заведення до церкви св. Димитрія в Картерет, Н. Дж., звідки по відправах, Покійну відпроваджено на цвинтар Альпайн в Перт Амбою, Н. Дж., при участі Родини, Знайомих та Членів Б-ва. — В. Й П.!

Гр. Бабин, секр.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550 New York City
ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ
Тузін — за 1.00 доляра.

ЗАМОВЛЯЙТЕ
„ПЛАЩАНИЦІ"
$100.00; $150.00; $200.00
Артистично викінчені.
Золоте обшиття.
Портрет Т. ШЕВЧЕНКА
20 × 30 інчів, на полотні.
Олійні фарби. — $30.00.
ВИСИЛАЮ НА ПОКАЗ.
РИСКУ НЕМАЄ.
Пересилку оплачую.
"ART STUDIO"
644 East 20th Street
NORTHAMPTON, Pa.
Phone: CO 2-2810

● РОЗШУКИ ●

Пошукую
ВАСИЛЯ РОМАНИШИНА,
нар. в с. Княжолука, пов. Стрий, Зах. Україна. Виїхав до Америки по першій світ. війні і знаходився в провінції Ню Йорк. Вік приблизно 65-70 років. Пошукує за ним його сестри Насті Яциняк, донька Ольги, зам. Галущак. Писати на адресу:
O. HALUSCHAK
163 Sussex Street
Oshawa, Ont., Canada

● ДО ВИНАЙМУ ●

4-кімн. МЕШКАННЯ
до ВИНАЙМУ
$65.00, центральне огрівання.
2137 Arthur Avenue
Bronx 57, N. Y.
Tel.: WE 3-5640

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

РЕСТОРАН на ПРОДАЖ
близько УНДому,
від Другої Еве., 39 St. Mark's Place, New York. Можна оглядати в будні, від 4 по пол. до 9 вечора.

ТЕЛЕВІЗІЯ "DUMONT",
перський килим, софа плюс 2 фотелі та інші меблі — дешево.
199 East 7th Street, 1 B
New York 9, N. Y.
(Поміж 10 рано — 10 вечора)

● REAL ESTATE ●

БРОНКС, Н. Й., С. Ай.
Близько до цілорічного відпочинкового ресорту. Ультрамодерний, новий
3-кімнатний ДІМ,
2½ лазнички, кімната для розваг, 33' × 17'. Оказійна ціна $21,250. Догідний морґедж. Залишився тільки один такий дім.
BUILDER — OL 4-1503

ТЕПЕР ВИ МОЖЕТЕ МАТИ ПОЛЕГШУ ВІД
божевільного
свербіння скіри
спричиненого зовнішніми витрисками.

Читачам цієї газети: Три (3) тубки випробуваної формули скірного крему (комплетне лікування) вишлють Вам летунською поштою, за спеціяльну ціну $6.00. Шліть цей вирізок на подану внизу адресу, а одержите відворотною поштою чудовву сполуку, що має в собі 5 різних лікувальних складників в сухому кремі, що легко накладається і не залишає плям. Помагає в кількох мінутах по насмаруванні. Помагає в багатьох випадках, в яких не кожному лікові вдається. Вез уваги, як багато інших ліків Ви пробували, радимо Вам спробувати цього одного. Пишіть до:
TRYSAN CO.
Box 226, Dept. 61
Peekskill, N. Y.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна й найкраща
У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel: HEnderson 4-5181

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура
Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

START SAVING

START LIVING

НЕ МРІЙТЕ ЛИШЕ ПРО ДОБРЕ ЖИТТЯ, АЛЕ РОБІТЬ ЩОСЬ В ЦЬОМУ НАПРЯМІ.

ПОЧИНАЙТЕ ЩАДИТИ ТУТ:
НЕМА НІЧОГО КРАЩОГО, ЯК ГРОШІ В БАНКУ.

Банкова обслуга в цілій окрузі вже понад 100 років.

HUDSON COUNTY NATIONAL BANK
Ощадності забезпечені до $10,000 через
FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION.

ЗДОРОВІТЬ НА ВЕЛИКДЕНЬ
ПРИЯТЕЛІВ і ЗНАЙОМИХ
Прегарними
КАРТКАМИ
в кольорах, з гарними українськими святочними побажаннями.
КАРТКИ ВИГОТОВЛЕНІ НА ПІДСТАВІ ОРИГІНАЛЬНИХ ВЗІРЦІВ ЗНАНИХ УКРАЇНСЬКИХ АРТИСТІВ-МАЛЯРІВ
Найбільший вибір у Книгарні „СВОБОДИ"
Ціна — 10 ц. за штуку
Svoboda Book Store
83 GRAND STREET JERSEY CITY 3, N. J.

НА ПРИКРАСУ ВАШОЇ ХАТИ ПІД ВЕЛИКДЕНЬ!
ЖАДАЙТЕ
по всіх українських текстильних та ґалянтерійних крамницях, як також по українських висилкових бюрах обрусів (скатертей), серветок до них та матеріялів на драперії з українськими вишивковими взорами, що випродуковані з першоякісного матеріялу в Европі за зразками, старанням та коштом УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ
„КОСМОС"
ІМПОРТОВА, ЕКСПОРТОВА та ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
908 Н. 7-ма вулиця — ФИЛАДЕЛФІЯ 23, Па.
Ця сама фірма має на складі великий вибір:
ґобелінових голляндських доріжок у 7 різних довжинах, голляндських плюшових накидок на стіл та отомани, полотна до вишивання, канви та юти,
А НА ВИСИЛКУ В УКРАЇНУ
шалянові японські хустки на голову, чорні вовняні, кашмірові хустки у 2 величинах, нитки до вишивання марки DMC, першорядні, червоні всипи 63" та дамасчини в різних якостях 63" німецької продукції, зимові вовняні, великі 67 × 67 хустки та пледи, чисто вовняні мужеські шалики, білі попелінові мужеські сорочки.
Фірма „КОСМОС" веде добре устаткований книжковий відділ, відділ кераміки української та німецької, відділ порцелянових виробів та кришталів, шкіряної ґалянтерії, різьблених артикулів.
До місцевостей, де немає українських торговельних підприємств, виконуємо замовлення відборців впрост з Филаделфії негайно, точно та совісно.
ВСІ НАШІ ЦІНИ НЕЗВИЧАЙНО НИЗЬКІ.

1950 — 1961
НАЙКРАЩЕ КАДИЛО ДЛЯ ВАШОЇ ЦЕРКВИ
"GLORIA"
Finest incense — Supreme quality — Special blend
Famed for its composition and outstanding in its field. It is the incense which serves its purpose best. — See your dealer:
G. BOZYK MFG. CO.
126 St. Mark's Place — New York 9, N. Y.

ДОМИ — ІНВЕСТИЦІЇ — МОРТҐЕДЖІ
БЕЗКОШТОВНІ, ФАХОВІ ПОРАДИ.
Найбільше українське бюро на Квінсі, яке не накладає коштів за оформлення мортґеджів.
На цьогорічний весняний сезон, ми приготовили найбільший вибір ДОМІВ, у всіх околицях.
Цього тижня ми пропонуємо оглянути такі доми:
WOODHAVEN — Ozone Park — 2-род., мур., осібняк (новий), 6 і 5 кімнат, город і ґараж. Ціна $29,500, гот. $7,000.
DOUGLESTOWN — чуд. околиця, добре получення до Ню Йорку, 6½ великих кімнат, 50 × 150, город. Ціна $26,500.
PROSPECT PARK — 6-род., мур. дім, баксові кімнати, добрий рент. Ціна $24,200. Готівка $6,000.
Звертайтеся тільки до української фірми:
UNITED REAL ESTATE CO.
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ
170-13 Hillside Avenue — JAMAICA, L. I.
Tel.: OL 8-6330